

BARBEEL (*Barbus barbus*)

Leefomgeving

De barbeel is een kenmerkende vissoort van de middenloop van rivierstelsels. Om deze reden duidt men dit deel van rivieren ook wel aan als de *barbeelzone*. Het leefgebied omvat kleine en grote rivieren met een matig verval, een matige gemiddelde stroomsnelheid en een schone bodem met zand, grind en keien. De stroomsnelheid varieert hier van plaats tot plaats: er komt zowel rustig als snelstromend water voor. In de bochten slaat de stroming zand en grind af, dat op andere plaatsen wordt afgezet. Op rustige plekken zet zich ook modder af, waar waterplanten kunnen groeien. 's Zomers wordt het water relatief warm, maar blijft zuurstofrijk. Het water is overwegend wat troebeler dan in riviertrajecten en beken in de bovenloop.

De barbeel is in de rivieren van alle karperachtigen het meest trekklustig. In het voorjaar zoeken de vissen de hoger gelegen gedeelten in de rivier op die zij in het najaar door de grotere waterafvoer hebben moeten verlaten. In het najaar zoeken barbelen juist rustiger en dieper water op om te overwinteren. In het algemeen hebben barbelen een voorkeur voor het midden van de stroom. De grotere exemplaren komen in de diepere stroomdelen voor, de kleinere zijn meer te vinden in de ondiepere, snelstromende delen. Het is geen echte scholenvis, maar barbelen komen wel altijd voor in kleine groepen van enkele vissen.

Voortplanting

De paaitijd loopt van mei tot begin juli. In het voorjaar trekken de volwassen barbelen stroomopwaarts. Bij een temperatuur van 14 tot 18 °C wordt er gepaaid. Dit gebeurt op een diepte van 30-40 cm op een vlakke bodem van stenen en

grind met een flinke stroming. De eieren hebben een kleverig omhulsel waardoor ze aan het grind en zand blijven plakken. Ze hebben een goudgele kleur en een diameter van 2 mm. Na 1 tot 2 weken, afhankelijk van de watertemperatuur, komen de eieren uit.

De dooierzaklarven zijn lichtschuw en verbergen zich tussen de kiezelstenen voor een periode van ongeveer 10 dagen. Hierna zwemmen de larven vrij in het water en voeden zich met dierlijk plankton dat op zicht bejaagd wordt.

In ondiepe oeverzones zakken de zwemmende larven vervolgens stroomafwaarts naar rustiger en dieper water. Deze migratie vindt in de schemering en 's nachts plaats. Overdag houden de juvenielen zich schuil voor predatoren.

Voedsel

De barbeel is een typische bodemvis die zijn voedsel zoekt tussen de stenen en het zand gedurende de schemer en de nacht. Met de bekdraden en de dikke uitstulpbare lippen wordt het voedsel gevoeld en geproefd. De reukzin is hierbij eveneens van belang. De barbeel is een alleseter met een voorkeur voor dierlijk voedsel. Het voedsel bestaat uit insectenlarven, wormen, kreeftachtigen, weekdieren en soms ook kleine vis of visbroed. Plantedelen en organisch afval worden ook gegeten. De juveniele barbelen voeden zich met dierlijk plankton.

Groei en leeftijd

De barbeel groeit gemiddeld 5 tot 7 centimeter per jaar. De groei van de mannetjes is meestal trager dan van de vrouwtjes. De maximale leeftijd van de barbeel is 25 jaar. De maximale lengte is 100 cm bij een gewicht tot 5 kilo.